

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Necessitate Et Modo Ministrandi Sacramenta Tempore pestis

Chapeauville, Jean

Mogvntiæ, 1612

41. Pluribus sacramenta simul petentibus quibus pastor prius ministrare
teneatur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41077

etum, ut à censuris & casibus reseruatis per inferiores pastores in absentia Superiorum absolui possint, per ea, quæ pluribus locis ante diximus.

Dices postremo: Quid si sic absoluti præferentur & non inficiantur, vel peste infecti, ab ea liberentur, tenebuntur ne ratione reservationis iterum ad superiorem recurrere?

R. Tenebuntur: Sic enim Ius (a) disponit: *Quod si (inquit) forsitan antequam ab eo, qui potestatem habet, absolui possint, mors talium committi fieri volentium verisimiliter timeatur, etiam in prædictis casibus sæpe facti fratres eos confiteri volentes audient, ipsisq; beneficium absolutionis impendent, sed subeant iuramenta, quod liberati se suis Episcopis & excommunicatoribus presentabunt, excommunicantium super his pro quibus ab eis excommunicati erant, parituri mandatis.*

*2 Extraung.
inter cunctas
§. incendia-
vii.*

QVÆSTIO XLI.

Pluribus sacramenta simul petentibus, quibus Pastor prius ministrare teneatur.

Quæstionis explicatio.

A Ere pestilentia infecto, cum passim in pagis & urbibus lues sæuit, & ex hac vita multos mortales eripit, plurimi periculo deterriti, spe salutis corporalis abiecta,

G 3 grega-

gregatim pro remediis spiritualibus concurrere solent, tanto saepe numero, ut pastores ipsi angustientur, nec sciāt, quibus primum seruire debeāt, quin etiam non raro graues contentiones exoriantur, dum hic vel ille iniuriose se postpositum queritur, cuius exemplum vidimus triste Leodii, anno 1579. vbi pra multitudine infectorum, sacerdos publicus ad seruiendum agris in hoc munere conductus, equum conscendere cogebatur, ut celerius ad peste infectos ad quos omni hora vocabatur, accurrere posset, nec tamen omnium vq̄tis satisfaceret: huius occasione quaeritur, an pastores in huiusmodi concurrentia seruato aliquo ordine sacramenta ministrare teneantur: an vero ab administratione excusentur.

Intellectus huius quaestionis, pendet ex iis, quae Theologi tradunt apud Magistrum sententiarum (a) & D. Thomam (b) in mater. de charitate & charitatis ordine, beneficentia, eleemosina, pietate & quibusdam aliis, ex quibus pro fundamento responsionis nostrae tria praesuppono.

a in 3. dist. 27
229.
b 2. 2. q. 26.
31. & 33.

Primum: duo esse principia charitatis vnum Deus, alterum ipse diligens.

Secundum: Quatuor (c) esse ex charitate diligenda, primum Deus ipse, secundum animam

c D. Auguf.
l. 1. de do. chr
c. 23. n. 26.

anima nostra, tertium anima proximi nostri, quartum tam corpus nostrum, quam proximi.

Postremum: illud prius ex charitate diligendum esse tam interiori affectu, quam exteriori effectui, quod est coniunctius & propinquius ipsis principiis dilectionis: *ubi enim, ut ait (a) Philosophus, est aliquis ordo, illud est prius in ordine, quod est propinquius & coniunctius ei quod est ordinis principium, sic sanctior, quia est propinquior Deo, & consanguineis, quia est propinquior diligenti, magis diligendi sunt & in beneficentia & eleemosina, ceterisque pietatis & charitatis officiis præferendi.*

*a lib. 5. meta
tex. 10.*

Responsio.

Primum, dico pastorem peste grassante teneri prius seipsum, (neque enim sui ipsius obliuisci debet) quam quoscunq; alios etiam subditos sacramentis munire, quia hoc ordo charitatis requirat: nam ratio cur debeat seipsum diligere secundum spiritualia bona, qualia sunt sacramenta, de quibus modo loquimur, est, quia ipse est capax beatitudinis supernaturalis, ratio autem, quare secundum eadem eadem bona debeat subditos suos diligere

gere, est, quoniam subditi sunt ei societate quadam coniuncti per eiusdem beatitudinis capacitatem, sed maior & urgentior est ratio seipsum diligendi, quam illa altera diligendi subditos, sicut *vnitas multo arctius est vinculum, quam vnio siue coniunctio*, vt bene asserit (a) D. Thomas ex Philosopho, ergo multo magis tenetur pastor seipsum diligere secundum illa bona, quam quemlibet subditum atque adeo etiam quam omnes simul, siquidem neque cum illis omnibus intercedit ei amplius, quam coniunctio & societas in eiusmodi capacitate beatitudinis. Confirmatur clare hæc doctrina, ex illa forma præcepti: *Diliges proximum tuum, sicut teipsum.*

a 2. 2. qu. 26.
art. 4. c. 3.

Vnde sequitur, male sibi consulere pastores illos, qui ministrant sacramenta peste infectis, in statu peccati mortalis, sub prætextu salutis suorum subditorum, aut etiam totius suæ ecclesiæ seu comuniatatis: *Quid enim prodest homini, (inquit Saluator) si vniuersum mundum lucretur, anima vero suæ detrimentum patiatur.*

Dico 2. Pastorem proximo loco teneri ministrare sacramenta magistratui seu domino ecclesiæ seu parochiæ suæ, quocunque nomine ille appelletur, quia persona publica debet præferri priuatæ, siquidem illam

illam diligere, est diligere totam communitatem.

Dico tertio: Post se ipsum & dominum parochiæ pastorem obligari ad ministranda sacramenta prius consanguineis si quos habet suæ curæ pastorali subiectos, quam quibusvis aliis, quia consanguinei magis coniuncti sunt ipsi diligenti.

Dixi (*si quos habet suæ curæ subiectos*) quia si non sint subiecti præferendi erunt alii subditi, qui sunt filii spirituales pastoris, & ideo quoad spiritualia magis coniuncti, quam consanguinei externi, & consequenter magis diligendi, ut sequitur ex fundamentis ante positis, & docet expressè D. Thomas (a) ex D. Ambrosio. (b)

a *supr. art. 8.*

b *lib. 1. offi.*

c. 1.

Dico quarto: Pastorem teneri prius sacramenta alicui insigni amico curæ pastorali subiecto, à quo scilicet eximia aliqua beneficia acceperit, quam alicui consanguineo nō ita propinquo, quamvis eiusdē curæ subiecto ministrare, quia omnib. consideratis, merito amicus talis censerī potest coniunctior simpliciter, ut tradit Ioannes apud D. (c) Thomam.

c *supr. art. 8.*

Dixi (*non ita propinquo*) quia si pater sit curæ pastorali filii sui subiectus, sicut ille amicus, tenebitur filius patri prius providere de sacramentis quam alteri cuicum-

G 5 que

que amico, etiamsi maximum alioqui beneficium contulerit, quia *diis & parentibus non possunt reddi equalia*,

a Arist. lib. 8. Ethic. c. ult.

Dico quinto: Pastorem magis teneri ministrare sacramenta patri quam filio etiam legitimo, iuxta doctrinam S. (b) Thomae. Nam praeceptum pietatis in casu necessitatis magis urget ad subueniendum patri, Imo etiam praeceptum charitatis, utpote quae imperat & mouet omnes alias virtutes.

b 2. 2. q. 26. art. 9. ad 3.

c In cap. 44. Ezech.

Dico sexto: Similiter teneri prius ministrare sacramenta patri quam matri; Nam pater est filio coniunctus tanquam principium actiuum: mater ut passiuum, & sic multo arctius quam mater. Confirmatur hoc ipsum ex diuo (c) Hieronymo, qui in ordine dilectionis constituendo, affirmat post Deum debere diligere patrem naturalem, deinde matrem.

Dico septimo: Similiter prius teneri parentibus, quam concubinae, si quam forte habuit, quia maior est coniunctio cum illis, deinde quia est maius debitum erga illos, ut patet.

Dico octauo: Similiter teneri prius ministrare benefactoribus, quam illi cui benefecerit, secundum D. (d) Thomam & alios, quia benefactoribus obligati sumus sal-

d supr. art. 12. ad 2.

tem

tem ad antidota, aliis non item, quamquam iuxta Philosophum, natura facilius sit eum diligere, cui benefecerimus, quam à quo beneficium acceperimus.

Dico nono & extremo, quod quamuis, ceteris paribus, præscriptus charitatis ordo in huiusmodi necessitate spiritali sacramentorum seruandus sit, & in perturbatione huius ordinis grauia subinde peccata interuenire possint: Nihilominus tamen secundum D. Augustini (a) & D. Thomæ (b) doctrinam pro ratione temporum locorum, & negotiorum variari potest & debet: Nam in aliquo casu prius erit subueniendum extraneo, puta, si sit in maiori necessitate, quam cuiusquamque etiam maxime coniuncto.

a lib. 2. de
doct. Christ.
c. 28.
b Supr.

Dices: Cui prius ministrabit pastor sacramenta, pauperi an diuiti?

R. Conditionem diuitiarum vel paupertatis ad hanc rem esse impertinentem: Hinc bene parochiale (c) Leodiense monet, statim initio instructionis pastorum, parochum in sacramentis ministrandis æque pro paupere ac diuite debere esse sollicitum.

c. pag. 1. §. diligentia.

Dices secundo: Cui prius ministrabit, malo, de cuius perfecta contritione dubitat, an bono de cuius magis sperat?

R. Quod

R. Quod malo, veluti in maiori periculo & necessitate constituto.

Dices tertio: Quod si inter æquales ciues nascatur quæstio, quis cui sit præferendus, & utrinque sint argumenta, quare hic illi & contra præferri debeat, quid faciet pastor.

R. Non debet scrupulosius huiusmodi quæstionem examinare, sed practice & bona fide simpliciterque procedendo, debet sese in alteram partem resolvere & sacramenta ministrare, per illa quæ superius diximus.

Dices postremo: Quale est peccatū non seruare ordinem.

Respondeo: Posse esse mortale si magna sit ordinis peruersio, puta si neglecto patre in æquali necessitate constituto ministret sacramenta extraneo; veniale vero,

si non sit tanta, puta si mater præferatur patri, vel soror fratri.

QVÆ.